

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1652/2017
03.10.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председник већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Витомир Жунић адвокат из ..., против туженог „ББ“ А.Д. ..., чији је пуномоћник Бранислав Грујић адвокат из ..., ради утврђења ништавости, заштите од дискриминације и исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3529/16 од 19.12.2016. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3529/16 од 19.12.2016. године - дела другог става изреке, у погледу одлуке о ништавости члана 4. споразума о престанку радног односа од 02.09.2010. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3529/16 од 19.12.2016. године у првом ставу, делу другог и трећем ставу изреке - у погледу одлуке о трошковима парничног поступка, и у том делу предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужиле.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П1 17/2016 од 29.09.2016. године, ставом првим изреке, утврђена је ништавост члана 4. споразума о престанку радног односа број ... од 02.09.2010. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се утврди да је тужени поступао дискриминаторски према њој тако што јој није исплатио износ који јој припада на име годишњег бонуса за једнак рад једнаке вредности, за разлику од упоредног радника код туженог, и да се обавезе тужени да у року од осам дана исплати тужилци нето износ од 15.204,21 динара са законском затезном каматом од 01.04.2011. године до исплате и накнади јој трошкове поступка. Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3529/16 од 19.12.2016. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена пресуда Вишег суда у Новом Саду П1 17/2016 од 29.09.2016. године у одбијајућем делу исплате

годишњег бонуса, тако што је делимично усвојен тужбени захтев по том основу и тужени обавезан да исплати тужиљи износ од 10.136,00 динара са затезном каматом од 01.04.2011. године до исплате у року од 15 дана. Ставом другим изреке, у преосталом делу одбијене су жалбе странака и пресуда у преосталом усвајајућем и одбијајућем делу, као и у делу одлуке о трошковима парничног поступка, потврђена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије, којом се другостепена пресуда побија и у делу за утврђење ништавости члана 4. споразума о престанку радног односа од 09.02.2010. године, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог у том делу није дозвољена.

Тужбени захтев за утврђење ништавости означеног споразума о престанку радног односа, у којем је изражена сагласност странака да је уплатом износа из чланова 2. и 3. тог споразума послодавац извршио све своје обавезе према запосленом и да запослени нема друга постојећа, условна или потенцијална потраживања према послодавцу, тужиља је истакла у тужби од 15.11.2013. године. У поднетој тужби вредност предмета спора означена је износом 15.000,00 динара. Од тужиље је 10.10.2016. године захтевано да плати судску таксу за првостепену пресуду у износу од 2.508,00 динара.

Одредбом члана 441. ЗПП прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Означеним тужбеним захтевом тужиља не тражи утврђење ништавости споразума о престанку радног односа у целисти, већ само једне његове одредбе којом се у суштини одрекла својих потраживања (постојећих, условних или потенцијалних) према туженом. Због тога се дозвољеност ревизије туженог, у делу којим се побија правноснажна пресуда донета у другом степену о том тужиљином захтеву, не може ценити на основу посебне одредбе члана 441. ЗПП већ као о имовинскоправном захтеву из радног односа.

Новелираном одредбом члана 403. ЗПП, која се примењује на поступке започете по Закону о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 74/13) који нису окончани пре ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 55/14), ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Вредност предмета спора означена у тужби на износ од 15.000,00 динара, одређена у складу са чланом 33. став 2. ЗПП, очигледно не

прелази означену динарску противвредност меродавну за оцену дозвољености ревизије у смислу члана 403. став 3. ЗПП.

Из ових разлога, на основу члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији - у погледу одлуке о новчаном потраживању тужиље, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, радни однос тужиље престао је 31.08.2010. године на основу споразума о престанку радног односа од 02.09.2010. године закљученог са туженим, на њен захтев и у складу са чланом 8. тачка 1. тачка 1. уговора о приватизацији туженог од 24.12.2008. године и чланова 7, 19, 20. и 21. Социјалног програма од 17.06.2008. године. Наведеним Социјалним програмом предвиђена је обавеза туженог да ће за време његовог важења (до 31.12.2012. године) поштовати сва права запослених утврђена Колективним уговором и другим општим актима који су на дан закључења Социјалног програма били на снази код туженог (члан 5), као и да ће запосленима сваке године, по завршном рачуну, исплаћивати зараду из добити - профита у висини од најмање 10% од исте, остварене по годишњем обрачуну, а сразмерно учешћу њихових зарада у годишњем фонду зарада (члан 10). У то време на снази је био Колективни уговор за ББ А.Д. ... („Службени гласник Републике Србије“, број 12/07 и 14/08), којим је предвиђено да запослени има право на зараду или приход од капитала из добити остварене по годишњем рачуну, да се учешће зараде или прихода од капитала из остварене добити утврђује одлуком надлежног органа, с тим што не може бити мања од 10% од износа остварене добити, као и да је учешће запосленог у расподели дела добити сразмерно учешћу његове зараде у годишњем фонду зарада у предузећу (члан 56). Овај колективни уговор код туженог примењивао се до 09.05.2011. године. Одлуком Управног одбора туженог од 27.07.2011. године, добит исказана у билансу успеха за 2010. годину расподелиће се на покриће губитака пренесених из ранијих година и исказаних у билансу стања туженог на дан 31.12.2010. године. Између репрезентативних синдиката и туженог - послодавца закључен је 11.02.2011. године Споразум о увођењу годишњег бонуса за запослене у ББ А.Д. ..., у циљу унапређења радне ефикасности код запослених и утврђења модела награђивања запослених, којим је предвиђено да се обавеза послодавца из члана 10. Социјалног програма и члана 56. Колективног уговора за 2010. годину исплаћује у 2011. години у виду годишњих бонуса. По том споразуму право на годишњи бонус остварују запослени у ББ А.Д. ... након намање три месеца радног односа у компанији у 2010. години, а остали пропорционално времену проведеном на раду у тој години.

Право на годишњи бонус запослени остварују без обзира на пословни резултат на крају фискалне године, осим оних запослених који у току календарске године напусте компанију на своју иницијативу, у форми отказа радног односа послодавцу, или добију отказ због повреде радне обавезе. Свим запосленима који остварују то право, исплата ће бити извршена у марту 2011. године. Тужени није исплатио годишњи бонус (премију) тужиљи за 2010. годину. Упоредном раднику ВВ тужени је 21.03.2011. године исплатио годишњу премију - бонус у нето износу од 15.204,21 динар.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио захтев тужиље за исплату новчаног потраживања по основу бонуса за 2010. годину, са образложењем да је тужиљи радни однос код туженог престао пре потписивања Споразума од 11.02.2011. године, тако да она у време када је вршена његова исплата није имала статус запосленог код туженог.

Другостепени суд је, одлучујући о тужиљиној жалби, делимично преиначио одлуку о том тужбеном захтеву. По налажењу тог суда, обавеза туженог на исплату бонуса по одредбама Споразума од 11.02.2011. године настала је у 2010. години, а из самог текста Споразума произилази да тужиља има право на исплату по том основу јер је током 2010. године била у радном односу код туженог дуже од три месеца, и радни однос јој није престао из разлога предвиђених споразумом због којих би то право изгубила. Због тога другостепени суд не прихвата тумачење појма „запослени“ из Споразума које је дао нижестепени суд, и тужиљи је досудио тражено новчано потраживање у износу који је сразмеран времену проведеном на раду код туженог у 2010. години.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог указује да је материјално право погрешно примењено приликом одлучивања о тужиљиним новчаном захтеву, и да зато чињенично стање није у потпуности утврђено.

Тужени је током поступка истакао приговор застарелости тужиљиног новчаног потраживања. О истакнутом приговору другостепени суд се у побијаној пресуди, којом је делимично преиначио пресуду првостепеног суда и обавезао туженог на исплату траженог новчаног потраживања у одређеном износу, није изјашњавао што значи да није применио члан 196. Закона о раду. Услед тога је дошло и до пропуста у утврђењу чињеница битних за оцену основности истакнутог приговора застарелости тужиљиног потраживања.

Из ових разлога другостепена пресуда је морала бити укинута у делу којим је преиначена првостепена пресуда, у том делу предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужиље.

У поновном поступку другостепени суд ће одлучити о жалби тужиље на одлуку нижестепеног суда да одбије тужбени захтев за наплату новчаног

потраживања, пазећи по службеној дужности на правилну примену материјалног права о застарелости потраживања из радног односа, меродавног за оцену основаности истакнутог приговора застарелости, али и других материјалноправних одредби на које се позива тужени оспоравајући током поступка тужилино право на исплату бонуса за 2010. годину.

Укинута је и одлука другостепеног суда о трошковима поступка јер зависи од исхода поступка по жалби против одлуке о главној ствари.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић